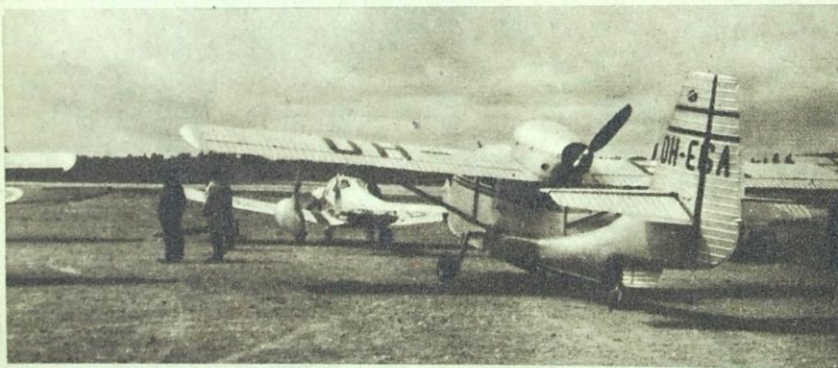

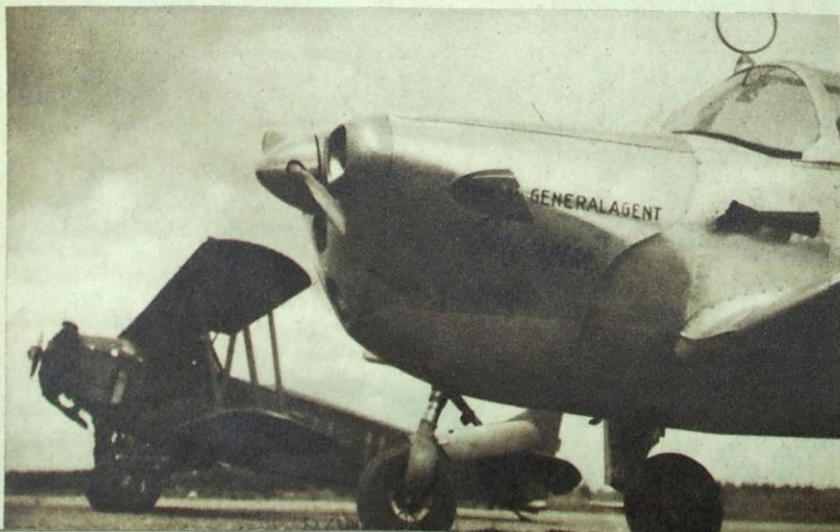
HELSINGIN LENTONÄYTÖS

Jo huomattavasti ennen näyttöstä alkoi pysäköintipaikka täyttyä kaikenmerkkisistä ja -mallisista autoista. (E. Viitasalo)

Näytökseen osallistuvia koneita oli jo hyvissä ajoin rullattu seisontapaikoilleen. Etualalla Seabee. (L. Kalervo)

Nuori ja vanha: Ercoupen nokka ja Smolik. (Saarinen)

Helsingin lentokentällä on harvoin ollut yhtä vilkasta kuin toukokuun 23. pnä, tuulisena ja koleana sunnuntaina. Koneita nousi ja laskeutui aamusta alkaen, toisia rullattiin eri suuntiin, autoja tuli ja meni, ja kentällepäin vaelsi vähitellen yhä enemmän kansaa. Tavallisesti kenttä on sunnuntaisin jokseenkin kuollut ja autio, mutta nyt se oli yhtäkkiä sykkähtänyt suorastaan kansainväliset mitat täyttävään toimintaan. Mutta nythän olikin lentonäytöspäivä.

Harvoin lienee kentällä myöskään ollut yhtä paljon koneita samanaikaisesti, sillä näyttöksen aikana Helsinkiin oli tullut yli neljäkymmentä konetta: Aero OY:n, AOA:n ja Amerikan lähetystön DC-3:ia, Karhumäen Dragon Rapidet ja Viima, Ilmailuliiton Smolikit ja Jungmann, Enso-Gutzeitin Seabee ja täällä vierailevat urheilukoneet, amerikkalainen Ercoupe, tanskalainen KZ-VII ja tshekkiläinen Sokol. Neuvostoliitosta oli saapunut harvinainen vieras, kaksimoottorinen, kymmenpaikkainen Jak-16-matkustajakone, joka kullannvärisenä koristi seisovien koneiden riviä. Ilmavoimista oli myöskin tullut huomattava konemäärä, viisi Me 109:ää, pari Brewsteriä, Stieglitzejä, Viimoja ja muutama pommituskone.

Puolenpäivän maissa kentälle saapui tasainen jono autoja, jotka toivat yhä

Sokol ja osa KZ Leivoa. (L. Kalervo)

Ilmaoimien Me 109:t oli järjestetty riviin kiitoradan laidalle, ja siellä moni vanha tuttu tapasi toisensa. (L. Kalervo)

lisää yleisöä katsomoihin ja kutsuvieraspaikoille, ja klo 13 aikaan SIL:n puheenjohtaja, eversti V. A. M. Karikoski astui mikrofonin ääreen lausuaikseen vieraat tervetulleiksi. Hän totesi, että melkein tasan 10 vuotta oli kulunut siitä, kun Helsingin lentoasema vihittiin samanlaisella lentonäytöksellä, ja viittasi siihen kehitykseen, mikä näiden vuosien aikana oli tapahtunut. Hän korosti myöskin sitä teknillistä kehitystä, joka Suomessa erityisesti purjelennon alalla on saavutettu ja kosketteli suomalaisten suunnittelijain tällä alalla suorittamaa työtä.

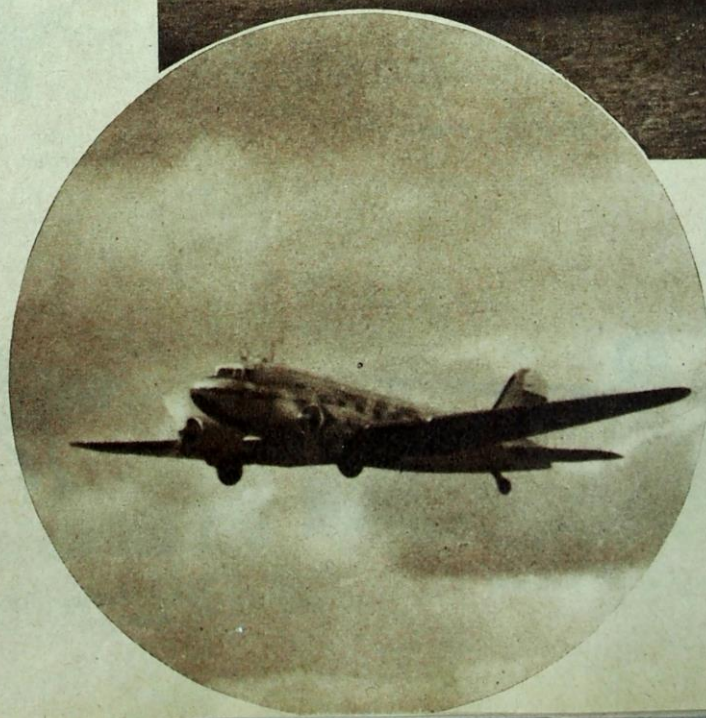
Heti ev. Karikosken lopetettua starttasi luutn. Helenius Brewster-hävittäjällä pitkän kiitoradan päästä sinne seisovien purjekoneiden vierestä alkukoukkaukselle. Hän kiersi kenttää jatkuvasti nousten ja kaatoi sitten kovaäänisen koneensa loivaan syöksyyn, oikeiden pääkatsomon kohdalla ja jatkaen kauniilla nousukierroilla. Hänen koneensa piti sellaista ääntä kuin hän olisi lentänyt potkuri negatiivisilla kullilla.

Luutn. Heleniuksen ollessa ilmassa rullasivat näyttökseen ja lennätyksiin osallistuvat siviilikoneet jonossa kiitoradan päähän, josta ne toinen toisensa jälkeen starttasivat ohilennolle. Kaikki tulivat perätysten loivassa syöksyssä.

Eversti V. A. M. Karikoski, SIL:n puheenjohtaja, toivottamassa vieraita tervetulleiksi. (E. Viitasalo)

Ennen näytöksen alkua lennätykset lopetettiin, ja Karhumäen katetulla Viimallakin oli tilaisuus hiukan levähtää. (L. Kalervo)

Lennätettäviä oli aamusta alkaen, ja Aero OY:n DC-3:illa oli paljon työtä. (Saarinen)

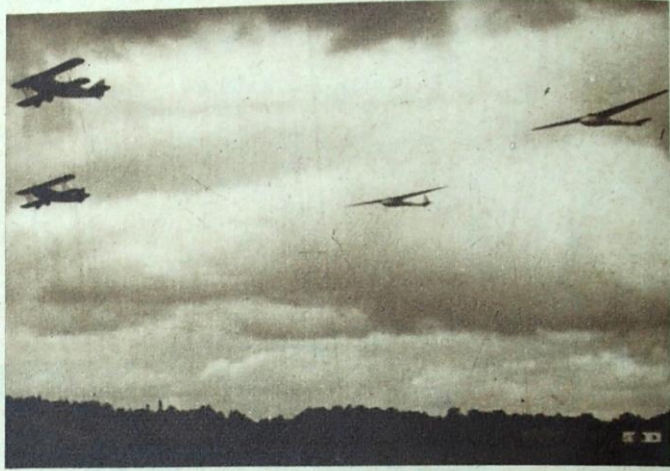
Lautn. Heleniuksen ohjaama Brewster-hävittäjä meluisalla alkukoukkauksellaan. (L. Kalervo)

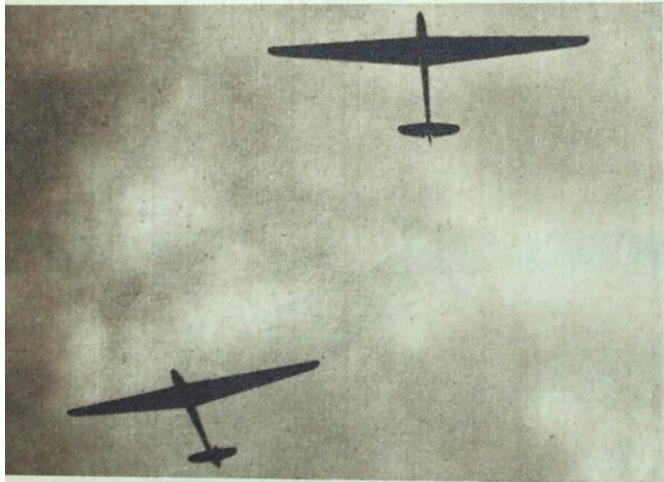
Smolik hinaamassa teekkari Lounamaata PIK-5:ssä. (L. Kalervo)

Moottorilentokoneiden ohilennon kohokohta oli kapt. Siirilän ohjaama, yhdellä moottorilla lentävä Aeron Douglas DC-3. (E. Viitasalo)

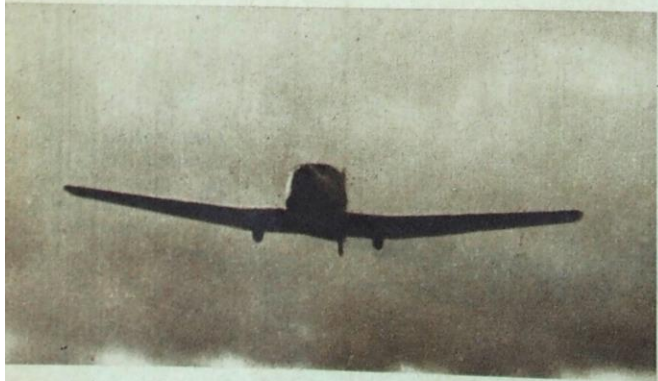
Vaikea suoritus kovassa tuulessa: kahden Weihe-tehopurjekoneen yhteishinaus Smolikeilla. (L. Kalervo)

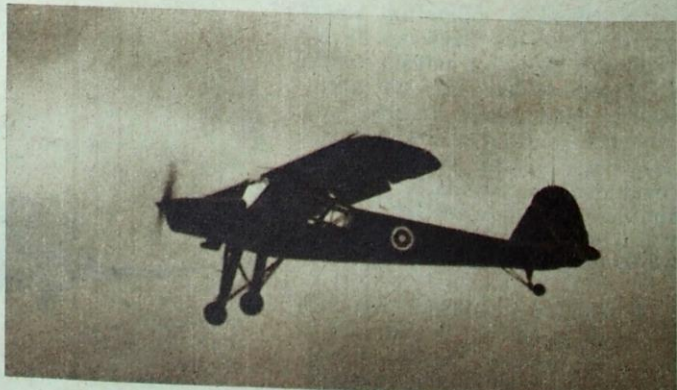
Weiheet muodostelmassa katsomon päällä. (L. Kalervo)

Ins. Ake Lundin seuraa silmä tarkkana poikiensa touhua. (Saarinen)

Sokol koukkaa. (L. Kalervo)

Storch kohoaa hitaasti ja arvokkaasti taivaalle. (L. Kalervo)

Kapt. Laak
Viimaa. (E)

Seabe la

KZ VII L

Jorma Haltiala "veivaa"
Olympiaa. (E. Viitasalo)

vetäen ylös ko-
meissa nousu-
kaarroissa. Pe-
rää piti kapt.
Siirilän oh-
jaamana Aeron
DC-3, jonka lä-
hestyessä kat-
somossa kuu-
lui kohahdus:
toinen moot-
tori seiso. Kap-
teeni Siirilä oli
lepouttanut oi-
kean potkurinsa
näyttääkseen, ku-
ten kuuluttaja to-
tesi, että "kun lii-
kennekoneen mootto-
ri pysähtyy, ei tapah-
du yhtään mitään!"

Ahti Laitisen Smoli-
killa hinaamana lähti nyt
teekkari I. Lounamaa PIK-
5:llä hinauslennolle. Tuuli oli kova
ja puuskainen, ja Lounamaalla oli
kova työ vaijerin päässä. Kova tuuli-
kaan ei kuitenkaan estänyt häntä esittä-
mästä PIK-5:ä kauniisti. — Seuraava
purjelennonnumero oli kahden Harakka-
alkeisliitokoneen yhteisstartti. Koneissa
istuivat teekkari Mellén PIK:stä ja
Paavo Saarimäki HILY:stä, ja he
pitivät koneensa koko hinauksen ja len-
non aikana rinta rinnan, miltei siiven-
kärki siivenkärjessä kiinni.

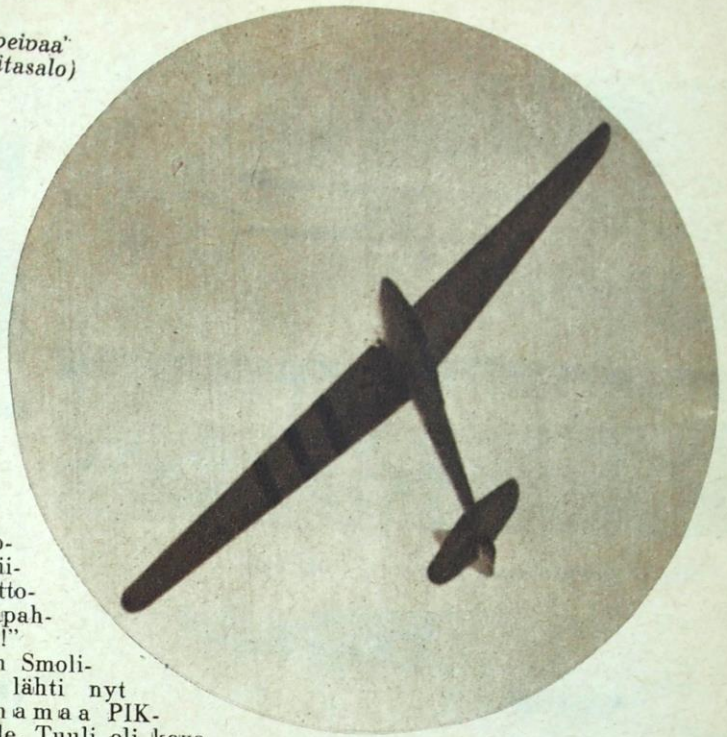
Koalentäjä Esko Halme oli ollut jo
jonkin aikaa ilmassa, ja nyt oli hänen
vuoronsa esittää savukirjoitusta ja pi-
lotpallojen särkemistä. Useista yrityk-
sistä huolimatta oikukas savulaite ei
kuitenkaan suostunut toimimaan, joten
hänen oli tyydyttävä metsästämään
tuulen pahasti hajottamia pilotpalloja.

Jungmannin jälkeen oli kapt. Laak-
sosen ohjaaman Viiman vuoro lähteä
taitolentoesitykselle, ja hänen lentäes-
sään lähtivät dipl. ins. K. Temmek-
sen ja Jorma Haltialan ohjaamat
Weihe-purjekoneet kauniissa muodos-
telmassa taivaalle. Kapt. Laaksosen
esitti hiotun ja kauniin ohjelman kel-
taisella Viimallaan: ulkopuolisen silmu-
kan, vaakakahdeksikkoja, syöksykiert-
teitä, vaakakierteitä ja selälläänlentoa.

Sillä aikaa Weiheet olivat tulleet ken-
tän päälle, ja kapt. Laaksosen lopetet-
tua ne irroittivat ja alkoivat liittää muod-
ostelmassa. Temmeksen ja Haltialan
esitys oli erittäin kaunis, he "ajoivat"
milloin rinnakkain, milloin vinorinta-
massa erittäin tiiviissä "pulgassa", ja
esityksensä loppupuolella lähtivät yht-
aikaan kaartamaan selät vastakkain. Las-
kunkin he suorittivat tiukasti yhdessä.

Ruotsalaisen Ercupe-edustajan Ab.
Ingmar Bergengrenin ohjaaja Drotte
esitteli "automaista" konettaan, rullaten
sitä pitkin kenttää suurella nopeudella
ja "vääntäen" sitä pienellä korkeudella,
yrittäen turhaan saada sitä syöksykiert-
teeseen. Saman tien isännöitsijä Taina
esitys kolmipaikkaisella Sokolilla taito-
lentoa — Sokol on yksipaikkaisena taito-
lentokelpoinen.

Lutn. Helenius nousi taas ilmaan
Sokolin jälkeen, tällä kertaa Storchilla.
Hän starttasi käytännöllisesti katsoen

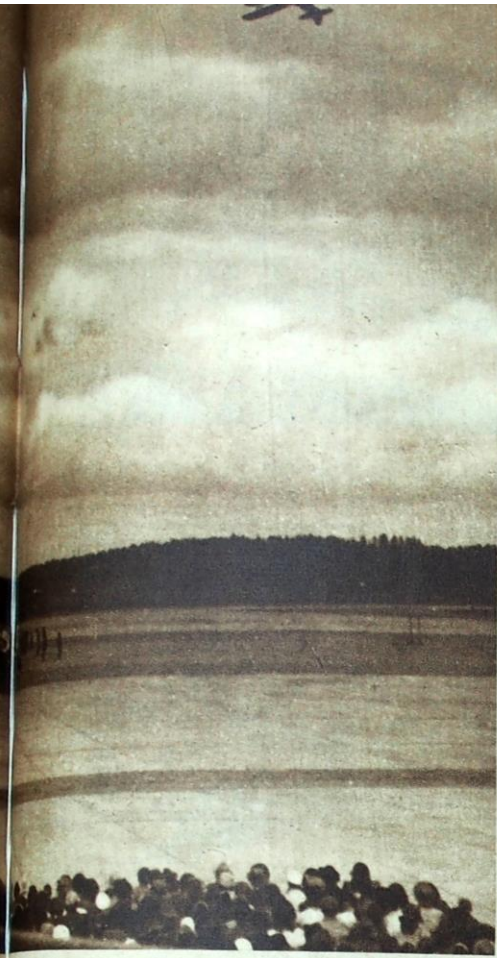

paikaltaan ja herätti pääkatsomossa ko-
hua laskeutumalla suoraan sitä kohti —
käyttäen kenttätilanaan kiitorataa poi-
kittain! — Jorma Haltiala oli sille aikaa
hinattu Olympialla ylös, ja irroitettuaan
hän aloitti erään näytöksen parhaista
numeroista, taitolennon purjekoneella.
Hänen esityksensä oli tavallisuudesta
poikkeava, sillä purjekoneilla ei yleensä
suoriteta vaakakierteitä eikä selällään-
lentoa, ellei niitä ole erityisesti siihen
suunniteltu. Haltiala "veivasi" kuitenkin
Olympialla sekä vaakakierteitä että im-
melmanneja, ja lensi hyvän aikaa seläl-
lääkin — suoritus, joka ei ole niitä
kaikkein helpoimpia. Oli juhlovaa näh-
dä Olympian pitkien siipien kiertyvän
vaakakierteessä tai pohjaan painettujen
siivekkeiden aiheuttama näennäinen
epäsymmetrisuus syöksykierteessä.

Lentomest. Turikka esitteli Seabeetä
loivilla koukkauksilla, ja sitten oli Skan-
dinavisk Aero Industrin pääsuunnitte-
lijän, ins. Zeuthenin vuoro esitellä
KZ "Leivoa". Hän starttasi aivan pää-
katsomon edestä, nousi ilmaan kolmelta
pisteeltä ja kiipesi hämmästyttävällä
nopeudella. Ilmassa hän roikotti konet-
taan välillä miltei paikallaan vajoamatta
milliäkään, ja laskeutui sitten katsomon
eteen suunnilleen pöytälinan kokoiselle
alalle.

Tiivis ohjelma keskeytyi joksikin ai-
kaa, kun ranskalaisen Société Transat-
lanticque Aérienne'n DC-3 tuli kentälle
tuomaan amerikansuomalaisia kotimaa-
han. Heti DC:n laskeuduttua starttasi
kuitenkin Smolik Erkki Emauksen
ohjaamana pudottamaan tavaravarjon
ja sieppaamaan postia. Kova tuuli hait-
tasi tätäkin esitystä, mutta se antoi kui-
tenkin hyvän käsityksen siitä, miten
saaristolaiset saavat postinsa kelirikko-
aikana.

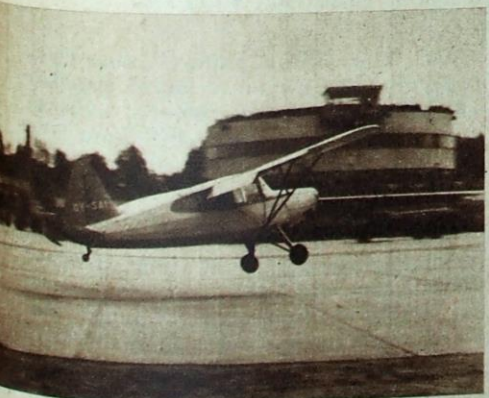
Näytöksen kenties juhlavin esitys oli
neljän Messerschmitt-hävittäjän muo-
distelmalento. Lentueeseen, jota johti
Mannerheiminristin ritari majuri V.
Karu, kuuluivat kapt. Kalima,
lutn. Salomies ja kapt. Lassila.
"Mersut" starttasivat peräjälkeen koval-
la melulla, keräsivät korkeutta ja pala-
sivat kentän päälle kauniissa muodos-

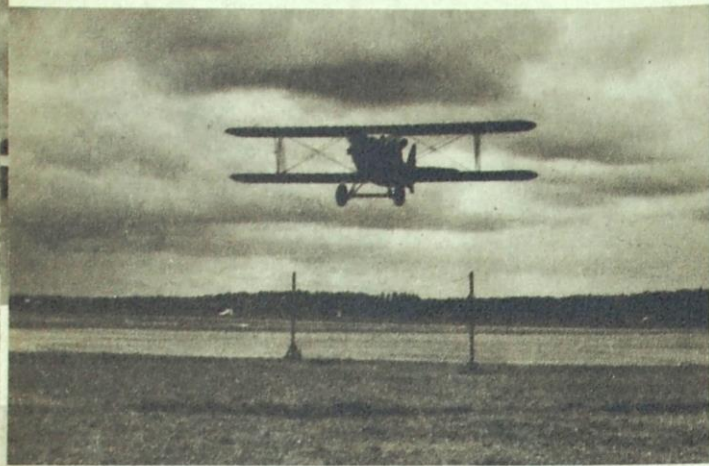
Laaksosen suorittamassa vaakakierrettä
(E. Viitasalo)

Siirilän esittelylennolle. (L. Kalervo)

Laaksosen "laskeutuu paikalleen", (L. Kalervo)

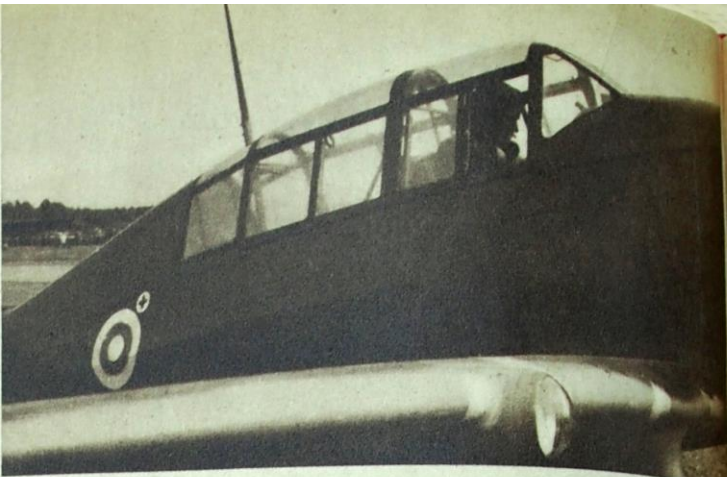
Smolik sieppaamassa postia. (L. Viitasalo)

"Mersut" pyyhältävät majuri Karun johdolla matalalta kentän yli. (E. Arni)

Välillä kentälle tuli ranskalaisella DC-3:lla amerikansuomalaisia vieraitakin. (Saarinen)

Maj. E. Ilveskorpi asettautuu Pyryyn ja... (L. Kalervo)

...kiittää pian hallintorakennuksen ensimmäisen kerroksen tasalta katsomon editse. (E. Viitasalo)

telmassa. Esityksen huippukohtia olivat koneiden kaatuminen kyljelleen koukkaamaan kentän yli, tiukka neliö ja siiven vaihto kentän päällä, vaakakierteet rintamassa — jotka tapahtuivat kuin narusta vetäen — sekä maj. Karun ja kapt. Kaliman koukkaukset. He tulivat loivassa syöksyssä aivan matalalle ja vetivät komeassa ylösvedossa muutamassa sekunnissa pilvien tasalle tehden pystykierteitä. Kapt. Kaliman koneen siivenkärjistä irtosi silmänräpäyksen ajan sumujuovat hänen vetäessään tiukasti ylös. Yleisö oli innoissaan, ja syystäkin.

Maj. E. Ilveskorpi oli myös kii-

vennyt Pyry-harjoitushävittäjänsä ja nousi esittämään sillä komean taitolento-ohjelman, jonka hän aloitti heti reippaasti vaakalennosta ulkopuolisella syöksykierteellä. Välillä hän koukki n. 25 m:n korkeudessa ja veti sitten komeasti ylös suorittaakseen ylösvedon huipulla piruetin, vaikean liikkeen, joka maasta näyttää koneen äkkinäiseltä pyörähdykseltä kaikkien akselien ympäri yhtäkaaa. Hän suoritti myös keksimänsä "ilveksen", selällänlennosta oikeaisun, jonka avulla voidaan saavuttaa lisäkorkeutta.

Majuri Ilveskorven hallitun ja ikuni esityksen jälkeen yleisö nauroi ää-

neensä kun "Pitkä Jimmy", alias lentoperämies Joensuu ahtautui Smolikiin suorittaakseen oppilaslennon. Smolik kiemurteli Jimmin kynsissä kuin lastu myrkyssä, milloin kylki edellä, milloin siivenkärki maata viistäen, milloin nokka taivasta kohti. Välillä hän kävi maassa ankarasti loikaten, ilmeisesti yrittäen laskua, mutta hänen oli vielä jatkettava hirvittävän näköistä lentoaan, kunnes sai Smolikin, kuuluttajan sanojen mukaan, maahan "kevyesti pompahtellen". Ja hän huipensi vielä rullaamalla Smolikia seisoen pystyssä ja katsellen eteenpäin ylätasoa yli!

Tyyli muuttui taas, kun koelentäjä

Sot. mest. E. Hämäläisen laskuvarjo on auennut, ja yleisöltä on päässyt yhteinen helpoituksen huokaus. (E. Viitasalo)

Koelentäjä Esko Halme "vääntää" Jungmannia milloin melkein kentän pinnassa... (L. Kalervo)

...milloin hiukan korkeammalla, mutta aina nurin päin. Etualalla ranskalaisen DC-3:n pyrstö. (Fennia-Kuoa)

"Pitkä Jimmy" yrittää pitää Smolikia oikeinpäin — pienellä menestyksellä. (Fennia-Kuoa)

Halme Jungmannissa aloitti taitolento-ohjelman vaakakahdeksikolla. Kaikesta näki, että Halme on tällä hetkellä korkealuokkaisin taitolentäjämme; hänen ohjelmansa ulkopuolisine liikkeineen ja matalalla suoritettuihin vaakakierteineen ja selälläänlentoineen oli mielinpainuvaa katseltavaa. Ja kun Halme laskuun tullessaan lensi selällään ja oikaisusta suoraan suoritti loppuviedon, yleisö innostui ja taputti käsiään.

Ohjelman viimeiseksi numeroksi oli jätetty sen jännittävin: sot.mest. Olli Hämäläisen laskuvarjohyppy. Hän oli Smolikilla hiljalleen kerännyt kor-

keutta ja lensi nyt vastatuuleen kentän lounaispuolella. Juuri kuuluttajan kiinnittäessä yleisön huomiota asiaan koneen siivellä näkyi pientä liikettä, ja kohta Smolikista irtosikin musta piste, joka alkoi nopeasti suureta. Pian se eroittui veltona putoavaksi mieheksi, jonka kädet ja jalat näyttivät heiluvan ilmavirrassa. Hän putosi ja putosi, pari kolme sataa metriä, ja kansa alkoi jo huudahdella kauhusta ja haukkoa henkeä, kun laskuvarjosilkkiä alkoi irrota pussista, ja Hämäläinen pysähtyi ankaralla nykäyksellä. Yleisö huoautti helpoituksesta kuin kuorossa, ja Hämäläi-

sen leijailtua maahan kättentaputukset olivat voimakkaat.

Lentonäytös oli päättynyt, mutta lennätykset jatkuivat pitkin iltapäivää. Yleisö tuntui tyytyväiseltä; olivathan järjestelyt sujuneet hyvin ja kaikki meni hankauksetta. Helsingin Poliisilaitokselle onkin annettava täysi tunnustus liikenteen hyvästä hoidosta, autonkuljettajia on kiitettävä hyvin sujuneista kuljetuksista. Ja samoin on annettava täydet kiitokset kaikille niille, jotka olivat uurastaneet lentonäytöksen onnistumisen hyväksi.